

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ

**Загальний документ
«Розширення сфери діяльності НААУ»**

ЗД-01.08.06

Редакція 12.01

1 Загальна політика

НААУ розширює сферу діяльності у наступних випадках:

- вимога нового законодавства;
- публікація нового стандарту або нормативного документу;
- надходження заявки на акредитацію щодо нової технічної області в існуючій схемі акредитації;
- виникнення потреби у зацікавлених кіл.

Питання щодо розширення сфери діяльності НААУ може бути розглянутим на засіданні Ради з акредитації із наданням відповідної рекомендації та/або на засіданні технічних комітетів з акредитації (ТКА) з визначенням питань щодо впровадження.

НААУ не розширюватиме свою діяльність у сферах, якщо для них відсутні міжнародні/регіональні стандарти та/або нормативні документи. За наявності вимог заінтересованих сторін, такі вимоги мають бути також враховано, якщо вони не входять у протиріччя до нормативно-правових вимог.

Прикладом розширення діяльності НААУ може бути акредитація ООВ для нової схеми акредитації, для нової технічної області в існуючій схемі акредитації.

У результаті розширення сфери діяльності НААУ має бути забезпечена вимога щодо незалежності та неупередженості НААУ.

2 Сфера поширення

Загальний документ поширюється на НААУ, Раду з акредитації, технічні комітети з акредитації, персонал з акредитації.

3 Порядок розширення сфери діяльності НААУ на нову схему акредитації

Процес розширення діяльності НААУ на нову схему акредитації включає основні етапи:

- визначення потреби;
- отримання рекомендації Ради з акредитації;
- залучення до обговорення ТКА та інших зацікавлених сторін (у разі необхідності);
- визначення заходів для розширення сфери діяльності НААУ;
- складання плану заходів для розширення сфери діяльності НААУ;
- впровадження визначених заходів;
- аналізування результатів виконаних дій.

4 Порядок розширення сфери діяльності НААУ на нову технічну область в існуючій схемі акредитації

Процес розширення діяльності на нову технічну область в існуючій схемі акредитації включає основні етапи:

- визначення потреби;
- залучення до обговорення ТКА та інших зацікавлених сторін (у разі необхідності);
- визначення заходів для розширення сфери діяльності НААУ;
- складання плану заходів для розширення сфери діяльності НААУ (у разі необхідності);
- впровадження визначених заходів;
- аналізування результатів виконаних дій.

5 Опис основних етапів

5.1 Визначення потреби

5.1.1 Джерелами визначення потреби у розширенні діяльності НААУ можуть бути:

- зміни у чинному законодавстві України (відповідальний - юридичний відділ);
- заявки на акредитацію органів з оцінки відповідності (відповідальні – начальники управлінь акредитації);
- заявки на розширення акредитованих органів з оцінки відповідності (відповідальні – начальники управлінь акредитації);
- потреби зацікавлених кіл (відповідальні – керівники підрозділів);
- зміни у стандартах з акредитації (відповідальні – начальники управлінь акредитації);
- вимоги міжнародних та регіональних організацій з акредитації, членами яких є НААУ та/або має Контракти про співпрацю (відповідальні – заступник директора з міжнародного співробітництва-начальник управління міжнародного співробітництва, системи управління та роботи з персоналом з акредитації; начальники управлінь акредитації);
- інші чинники.

5.1.2 Відповідальні особи надають пропозиції щодо розширення сфери діяльності НААУ під час нарад та/або здійсненні аналізування з боку керівництва та/або службовою запискою на ім'я директора НААУ. Документом підтвердження визначення потреби у розширенні діяльності НААУ є відповідний документ, що підписується директором НААУ (наприклад, протокол засідання наради та/або резолюція директора НААУ).

5.2 Рекомендації Ради з акредитації

5.2.1 Питання щодо розширення сфери діяльності НААУ на нову схему акредитації розглядається на засіданні Ради з акредитації із залученням усіх зацікавлених сторін.

5.3 Залучення до обговорення ТКА та інших зацікавлених сторін

5.3.1 З метою опрацювання питання стосовно розширення сфери діяльності НААУ до обговорення залучаються зацікавлені сторони - організації або персони, що здійснюють оцінювання відповідності у визначеній сфері, користувачі послуг таких ООБ, галузеві асоціації, органи виконавчої влади тощо.

5.3.2 У разі залучення необхідно висвітлити такі питання:

- чи здійснюється оцінка відповідності у визначеній сфері;
- яка кількість потенційних зацікавлених органів з оцінки відповідності та кількість користувачів їх послуг;
- чи належить визначена сфера до законодавчо регульованої/нерегульованої сфери діяльності;
- який рівень діяльності у сфері оцінки відповідності (національний, регіональний, міжнародний).

5.3.3 У разі необхідності, відповідні технічні питання (у тому числі необхідність утворення додаткового Технічного підкомітету або секції) мають бути розглянуті на Президії ТКА.

5.4 Визначення заходів для розширення сфери діяльності НААУ

5.4.1 Перший заступник директора з акредитації та начальники відповідних управлінь з акредитації здійснюють аналіз поточного стану та визначають потрібні заходи. Під час аналізування необхідно врахувати наступне:

- доцільність започаткування нової схеми акредитації або нової технічної області в існуючій схемі акредитації;
- наявність необхідних ресурсів (внутрішній та зовнішній персонал з необхідними експертними знаннями);
- необхідність навчання персоналу НААУ та зовнішнього персоналу;
- наявність документів, що містять вимоги з акредитації;
- наявність рекомендації щодо застосування акредитації для визначеної сфери міжнародних та/або регіональних організацій з акредитації;

- наявність досвіду інших органів з акредитації у визначеній сфері;
- необхідність специфічних програм акредитації;
- наявність критеріїв акредитації;
- необхідність внесення змін до документів системи управління НААУ щодо процедур проведення оцінки та спостереження, розрахунку людино-днів для проведення робіт з акредитації тощо;
- впровадження перехідних положень;
- придатність схем оцінки відповідності для акредитації (згідно документа НААУ «Оцінювання та прийняття схем оцінки відповідності» (ЗД-08.08.29));
- точки зору зацікавлених сторін (круглі столи, листування тощо).

5.5 Складання плану заходів для розширення сфери діяльності НААУ

5.5.1 План може містити:

- шляхи впровадження відповідних рекомендацій ЕА та міжнародних організацій з акредитації;
- врахування досвіду в інших країнах з метою обміну досвідом та можливої участі у якості спостерігача в акредитаціях в країнах, що мають такий досвід;
- визначення та розподіл відповідальності за досягнення цілей і завдань на кожному рівні НААУ і засоби та періоди часу, необхідні для досягнення цих цілей та завдань;
- встановлення критеріїв компетентності персоналу з акредитації у визначеній сфері;
- визначення потреби у підготовці персоналу - персонал повинен бути компетентним шляхом проходження відповідного навчання, підготовки та/або практичних занять (знання у визначеній сфері, знання та розуміння відповідних стандартів);
- призначення статусу (експерт, аудитор, головний аудитор) для персоналу з акредитації та уповноваження внутрішнього персоналу для роботи в новій схемі акредитації;
- розроблення відповідних програм акредитації (критерії, спеціальні правила, принципи визначення сфери акредитації тощо);
- внесення змін до документів системи управління НААУ щодо процедур проведення оцінки та спостереження у визначеній сфері акредитації;
- необхідність перекладу відповідних рекомендацій на українську мову;
- створення, затвердження та впровадження необхідної документації - при цьому необхідно дотримуватися існуючих у НААУ методології, правил, процедур та норм, що передбачають застосування критеріїв незалежності, об'єктивності результатів оцінки, прозорості, неупередженості, компетентності і відповідальності;
- інформування зацікавлених кіл стосовно розширення сфери діяльності та здійснення відповідної процедури акредитації;
- правила визначення вартості робіт з акредитації (розрахунок людино-днів для проведення робіт з акредитації) у визначеній сфері.

План повинен бути затверджений директором НААУ.

5.6 Впровадження визначених заходів

5.6.1 Визначені заходи послідовно впроваджуються відповідальними виконавцями під постійним контролем першого заступника директора з акредитації та начальників відповідних управлінь з акредитації.

5.7 Аналізування результатів виконаних дій

5.7.1 Після виконання заходів НААУ аналізує ефективність та достатність виконаних дій. Ефективність впровадження заходів оформлюється протоколом наради.

6 Порядок впровадження в діяльність НААУ нових стандартів для існуючих схем акредитації та перехід на нові редакції стандартів

6.1 Для впровадження нових стандартів або здійснення переходу на нові редакції стандартів у сфері акредитації та оцінки відповідності, НААУ керується документами, які видаються міжнародними організаціями з акредитації IAF та ILAC, європейською організацією з акредитації EA і УкрНДНЦ для національних стандартів.

6.2 Відповідальний виконавець готує Наказ НААУ до затвердження директором НААУ, який містить план впровадження нового стандарту або переходу на нову редакцію стандарту, а саме, визначає заходи, які необхідно здійснити. Цей план може містити наступні заходи:

- придбання стандарту;
- здійснення неофіційного перекладу та погодження його із зацікавленими сторонами;
- зовнішнє навчання;
- внутрішнє навчання персоналу;
- аналіз нових вимог;
- необхідність визначення критеріїв компетентності для персоналу;
- внесення змін до документів СУ НААУ та їх впровадження в діяльність НААУ;
- інформування Ради з акредитації та Технічного комітету з акредитації;
- опрацювання питання щодо необхідності змін до Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»;
- оприлюднення наказу на сайті НААУ;
- початок приймання заявок на акредитацію у сфері даного стандарту;
- початок здійснення оцінювання відповідно до вимог даного стандарту;
- умови та терміни обмеження сфер акредитації або скасування чинних атестатів про акредитацію ООВ у разі несвоєчасного проходження оцінювання тощо.

6.3 За необхідності, окремий наказ НААУ може затверджувати План впровадження змін до СУ відповідно до нового/ нової редакції стандарту з детальним описом необхідних змін до документів СУ, пунктів стандарту, відповідальних виконавців та термінів виконання.

6.4 З метою надання роз'яснення органам з оцінки відповідності, що бажають перейти на акредитацію відповідно до нових редакцій стандартів, НААУ може розробляти інформаційні документи, які можуть містити:

- аналіз основних змін у стандарті;
- інформування про документи IAF та ILAC, EA;
- необхідність планів переходу для ООВ;
- вимоги до ООВ для отримання акредитації за новими/новими редакціями стандартів;
- дії НААУ для підтвердження акредитації ООВ під час переходу на нові редакції стандартів;
- опис етапів оцінювання;
- необхідні заходи, які повинна здійснити група аудиторів з акредитації під час оцінки ООВ з метою переходу;
- вимоги щодо проведення спостереження за діяльністю ООВ;
- терміни впровадження.

7 Відповідальний за функціонування процесу

Відповідальність за функціонування процесу покладається на першого заступника директора з акредитації та начальників управлінь з акредитації.